

КОМЕНТАР
НА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА УВОЂЕЊА НАКНАДЕ ТРОШКОВА
ЗА ТОПЛИ ОБРОК И РЕГРЕС ЗА КОРИШЋЕЊЕ ГОДИШЊЕГ ОДМОРА,
УВЕЋАЊА ОТПРЕМНИНЕ И УВЕЋАЊА ЗАРАДЕ ПО КОЛЕКТИВНОМ
УГОВОРУ ¹

1. У Анализи Министарства полази се од нетачне претпоставке да послодавци до сада нису исплаћивали накнаду за топли оброк и регрес.
2. Подаци садржани у Анализи Министарства искључиво су дати у релативним (процентуалним) износима, али не и у апсолутним износима.
3. У Анализи Министарства нису исказани износи накнада за топли оброк и регрес који се исплаћују на терет средстава буџета Републике Србије.
4. Анализом посебних колективних уговора, као и на основу дописа које су нам 1.08.2008. године доставили синдикати грана и делатности, утврдили смо да највећи број послодаваца рефундира трошкове за топли оброк и регрес, на шта је обавезан сходно члану 118. Закона о раду, а поједини послодавци, као нпр. НИС, ЈП «Србија-гас», ХИП «Петрохемија», ... рефундацију ових трошкова врше у износима који су чак и већи од износа који су утврђени у Општем колективном уговору.
5. У складу са Општим колективним уговором, висина накнаде трошкова топлог оброка и регреса за јун месец 2008. године износила је:
 - а) за топли оброк 20% од 32.648 динара, односно 6.530 динара;
 - б) регрес 1/12 од 32.648 динара, односно 2.721,00 динара.Наведени износи за топли оброк и регрес за јуни месец 2008. године, износили су укупно 9.251 динар, што је прерачунато 116 евра, односно 4,45 евра дневно на бази месеца од 26 радних дана.
6. Запосленима који зараду остварују из буџета Републике Србије, накнада за топли оброк и регрес израчунава се на основу коефицијента 3,17 и основице у висини од 2.116,66 динара, што је за јуни месец 2008. године износило 6.709,82 динара.
У случају проширеног дејства Општег колективног уговора, наведени запослени би на име накнаде за топли оброк и регрес требали да приме

¹ Није наведено министарство које је саставило Анализу ни датум када је састављена)

рефундацију у износу од 9.251,00 динара, односно 2.541,00 динара више него што су примили у јуну месецу 2008. године.

Узимајући у обзир ово повећање од 2.541,00 динара, запослени чија је зарада на нивоу просечне зараде у Републици Србији (32.648,00 динара), оствариће укупна примања са регресом и топлим оброком, сходно одредбама Општег колективног уговора, у износу од 35.189,00 динара, што чини повећање наведених укупних примања запосленог од 7,78%.

Запослени који остварују зараду из буџета Републике Србије у износу од 15.000 динара, по одбитку накнаде за топли оброк и регрес, у износу од 6.709,82 динара, (износ који је обрачунат за исплату топлог obroка и регрес, применом коефицијента 3,17 и основице у висини од 2.116,66 динара, што је за јуни месец 2008. године износило 6.709,82 динара) по одбитку накнаде за топли оброк и регрес примили су зараду у износу од 8.290,00 динара, што значи да у овом случају послодавац, односно држава, није исплатила минималну зараду која тренутно износи 12.320,00 динара.

7. Поједини велики привредни системи, као нпр. НИС, што смо напред истакли, већ више месеци исплаћују накнаду за топли оброк и регрес у износу који је виши од износа који ће бити у обавези да исплаћују након успостављања проширеног дејства Општег колективног уговора. Њихова накнада за исхрану износи 0,95 коефицијента од вредности коефицијента 1 = 11.000,00 што значи 10.450,00 динара за регрес за коришћење годишњег одмора, односно 0,25 вредности коефицијента 1 за месечну партиципацију у регресу за годишњи одмор, тј. 2.750,00 динара. Сходно наведеном, укупна накнада трошкова за регрес и топли оброк, која се месечно исплаћује запосленом износи 12.001,00 динара, односно 29,73% више него што је то утврђено Општим колективним уговором.
8. Јасно је да постоје послодавци који исплаћују само минималну зараду или који не исплаћују никакву зараду, а који ће након добијања проширеног дејства Општег колективног уговора бити у немогућности да испоштују одредбе које се односе на исплату топлог obroка и регреса, међутим исте послодавце тек након добијања проширеног дејства колективних уговора и проведених детаљних анализа, можемо искључити из примене његовог дејства.
9. У Закону о раду, («Сл. гласник РС» бр. 24/05 и 61/05), везано за зараду, између осталог, утврђује се:

«Члан 104.

Запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Запосленима се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварују код послодавца.

Под радом исте вредности подразумева се рад за који се захтева исти степен стручне спреме, иста радна способност, одговорност и физички и интелектуални рад.

Одлука послодавца или споразум са запосленим који нису у складу са ставом 2. овог члана – ништави су.

У случају повреде права из става 2. овог члана запослени има право на накнаду штете.

Члан 105.

Зарада из члана 104. став 1. овог закона састоји се од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду.

Под зарадом у смислу става 1. овог члана, сматра се зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде.

Под зарадом у смислу става 1. овог члана сматрају се сва примања из радног односа, **осим накнада трошкова запосленог** у вези са радом из члана 118. тач. 1) – 4) и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1) овог закона. «

10. У Закону о раду, («Сл. гласник РС» бр. 24/05 и 61/05), везано за накнаду трошкова, између осталог, утврђује се:

«Члан 118.

Запослени има **право на накнаду трошкова** у складу са општим актом и уговором о раду, и то:

- 1) за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају;
- 2) за време проведено на службеном путу у земљи;
- 3) за време проведено на службеном путу у иностранству, најмање у висини утврђеној посебним прописима;
- 4) смештаја и исхране за рад и боравак на терену, ако послодавац није запосленом обезбедио смештај и исхрану без накнаде;
- 5) **за исхрану у току рада;**
- 6) **за регрес за коришћење годишњег одмора.** «